

Een plek om te kunnen ontkiemen

Het Kiemhuis, aan de rand van Wilhelminaoord, werd ooit gebouwd om er pootaardappelen op te slaan en te laten spruiten. Het is nu een plek waar Buro Ecolan mensen de kans biedt te ontkiemen.

HANS KNIJFF

Van een afstandje zie je een forse schuur. Eenmaal dichterbij denk je, gezien alle glas, eerder aan een kas. Maar daar lijkt het complex aan de Van Naamen van Femmeslaan, net buiten Wilhelminaoord, dan weer iets te klein voor.

Het Kiemhuis heet het. Die naam draagt het al sinds het begin jaren 40 van de vorige eeuw werd gebouwd. De opdrachtgever, de Coöperatieve Vereniging Kiemhuis, liet boeren die lid waren hier 's winters hun pootaardappelen opslaan. In het voorjaar konden de piepers er ontkiemen. Als zodanig is Het Kiemhuis inmiddels al lang niet meer in gebruik. Sinds 1991 is de Maatschappij van Weldadigheid, die een symbolisch bedrag overmaakte, eigenaar. Waar ooit bergen met aardappels lagen, stonden vervolgens jarenlang attributen voor het jaarlijkse bloemcorso van Frederiksoord opgeslagen. Medio jaren 90 promoveerde het complex tot rijksmonument. In 2011 werd Het Kiemhuis, intussen danig vervallen, opgeknapt, ingrijpend verbouwd en gemoderniseerd.

Sindsdien heeft het ook een nieuwe bestemming. Het Kiemhuis is andermaal, zeg maar: een soort Kiemhuis. Mensen uit de regio die op een of andere manier op een zijspoor terecht zijn gekomen, of voor wie dat dreigt, krijgen hier kansen alsnog de goede richting in te slaan. Om soms onvermoede talenten te ontwikkelen. Om... te ontkiemen.

Een aantal van hen heeft een verstandelijke beperking. Anderen kampen met psychische dan wel psychiatrische problemen of zijn op de weg terug na een verslaving of burn-out. Er zijn ook mensen bij met een autistische stoornis of aangeboren hersenletsel. Een enkeling voert hier een opgelegde taakstraf uit. Het Kiemhuis biedt hen een beschutte werkplek en opleidingsmogelijkheden. Het gros maakt deel uit van de 'groenploegen'. Die trekken eropuit om in opdracht van bijvoorbeeld Staatsbosbeheer of de Maatschappij van Weldadigheid wandel- en fietspaden te onderhouden. Ze hebben ook tuinen onder handen van particulieren die zelf het onderhoud niet meer kunnen betalen. In Het Kiemhuis zelf vindt licht productiewerk plaats: stoelen, tafels en wat dies meer zij.

Maar Het Kiemhuis is meer. Er worden hier nu ook bijen gehouden. De bijenkasten worden in eigen beheer gemaakt. Enkele medewerkers volgen de opleiding tot imker. Verder is sinds een aantal jaren een deel van het complex ingericht om dagbesteding te bieden aan mannen en vrouwen bij wie dementie in een vroeg stadium is vastgesteld. „We doen leuke dingen met hen. Dat varieert van met elkaar de krant door nemen en naar muziek luisteren tot samen koken en eten. We gaan ook dagjes uit met deze mensen, bijvoorbeeld een toertje maken door de omgeving waarin ze hebben gewoond”,

Ze hebben ook tuinen onder handen van particulieren

vertelt Jan Meijer.

Samen met zijn vrouw Jelly is hij oprichter van Buro Ecolan. Het leerwerk- en (re)integratiebedrijf gevestigd in Nieuwe Pekela, zwaait de scepter in Het Kiemhuis. Ecolan is er, zoals het in jargon heet, 'voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt'. In de praktijk zijn dat mannen en vrouwen die onder de Participatiewet vallen en passend werk zoeken. Ze hebben recht op bijvoorbeeld een Wajong- of bijstandsuitkering. Meijer zweert bij overzichtelijke groepen medewerkers: „Deze mensen, met hun heel verschillende achtergronden, proberen we steeds zo goed mogelijk te mixen. Onze ervaring is dat ze elkaar dan aanvullen en stimuleren. We vormen kleine groepen, zodat begeleiders zo nodig snel kunnen reageren.”

Ecolan zelf bestaat sinds 2000, als leerwerk- en (re)integratiebedrijf opereert het vanaf 2005. Het bureau zegt zich te focussen op de combinatie van arbeid en zorg. Het werkt daarvoor nauw samen met gemeenten en particuliere zorginkopers. Hoe zijn de Meijers hier in gerold? „Vlakbij de plek waar in Nieuwe Pekela nu ons kantoor staat, hebben mijn vrouw en ik meer dan twintig jaar een slijterij en partyservice gerund”, vertelt Jan Meijer. „Op een gegeven moment zagen we daar, vooral door het ontmoedigingsbeleid van de overheid, weinig toekomst meer in. Mijn groene achtergrond bracht me ertoe Ecolan te starten. Ik heb eerder gewerkt voor onder meer Landshapsbeheer Drenthe, Landshapsbeheer Friesland en Het Drentse Landschap. Het zijn organisaties die worstelen met de vraag hoe je onderhoudswerk in de natuur betaalbaar kunt houden. Ecolan kan daarbij helpen.”

In Zuidwest-Drenthe staat het bureau inmiddels stevig op de kaart. Jan Meijer kwam er al snel in contact met de Maatschappij van Weldadigheid. „Ik had eerlijk gezegd nog

Veel pupillen van Het Kiemhuis maken deel uit van 'groenploegen' en werken buiten. FOTO GERRIT BOER

'Het werk met de bijen bevalt me goed'

Gordon Dennenbroek (43): „Ik werk al een jaar of zes voor Het Kiemhuis. Ik ben buiten begonnen, in een groenploeg. Toen er een grasmaaier werd aangeschaft, was ik de vaste bestuurder. Daarna heb ik een tijdje als begeleider gewerkt bij de demente ouderen: samen met hen boeken doorbladeren, beetje schilderen en zo. Maar dat vond ik allemaal veel te druk voor mij. Ik ben autistisch, weet je: als er te veel mensen om me heen zijn, raak ik overprikkeld. Toen ben ik in de bijen geïnteresseerd geraakt. Samen met een collega maak ik nu onderdelen voor bijenkasten, die we vervolgens in elkaar zetten. Dit werk bevalt me goed. De werkdruk is niet hoog, wat ik doe geeft me rust. We kunnen het samen ook goed vinden, we zitten meestal op één lijn. Ik kan cursussen volgen om me verder te ontwikkelen in dit werk. In mijn vrije tijd verzamel ik postzegels, ik ben lid van postzegelclub IJsselham in Steenwijk.”

'Met de bosmaaier vind ik het leukst'

Dennis Lahuis (18): „Toen ik op het RSG in Steenwijk zat en een cursus bosmaaien deed, kwam ik voor het eerst met Ecolan in contact. Wel een gezellig bedrijf, vond ik. Een jongen die ik kende, liep hier stage en die was ook heel positief. Zelf heb ik tot afgelopen zomer stage gelopen bij Het Kiemhuis. En ik mag hier blijven, daar ben ik heel blij mee! Ik heb pas mijn contract getekend. Ik werk in een van de groenploegen. We doen tuinonderhoud: schoffelen en grasmaaien vooral. Met de bosmaaier vind ik het leukst. 's Winters is er het nodige zaagwerk voor Staatsbosbeheer. Vorige winter hebben we heel wat jonge lariksen weggezaagd, dat schiet links en rechts op. Ik zit in een ploegje van vijf man. Er is wel eens een verschil van mening, maar over het algemeen werken we fijn samen. Mijn grootste hobby is de Formule 1-simulator, die ik thuis op de computer aansluit. Dan ben ik even Max Verstappen.”

nooit van ze gehoord. Uiteindelijk bleek het gedachtegoed van Johannes van den Bosch (oprichter van de Maatschappij, red.) goed te passen bij de uitgangspunten van Buro Ecolan.”

De Maatschappij van Weldadigheid huurt groenploegen van Ecolan in voor onderhoudswerk, zag in het bureau een nieuwe gebruiker van Het Kiemhuis en geeft het vanaf komend jaar een sleutelrol in nog weer een ander, nieuw project: de voor-

malige mandenmakerij, ook in Wilhelminaoord.

Het vroegere fabriekje, een gecombineerde weverij, smederij en mandenmakerij, wordt op dit moment gerestaureerd en verbouwd. Er komen dertien appartementen in voor volwassenen met autisme. Ecolan gaat de woningen verhuren. Het bureau biedt de bewoners het etmaal rond hulp aan en daarnaast dagbesteding. Onder meer in: Het Kiemhuis.

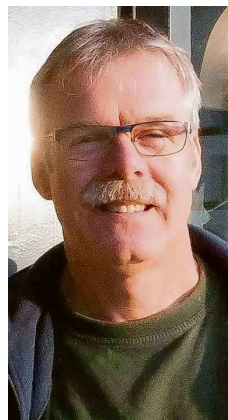
Regionaal bijencentrum in huidig museum De Koloniehof

Het Kiemhuis heeft de honingbij welkom geheten en wil zich de komende jaren verder ontwikkelen tot een bijencentrum voor de regio. Dat wordt dit voorjaar buiten Het Kiemhuis ondergebracht in wat nu museum De Koloniehof is, in Frederiksoord.

Jan Meijer van Ecolan: „De bij heeft het moeilijk, dat is algemeen bekend. Dat komt onder meer door onze monocultuur, waardoor de beestjes te weinig variatie in planten en gewassen vinden. De varroamijt is ook een grote boosdoener. Met het bijencentrum willen we een breed publiek – van jong tot oud, van inwoners tot toeristen – nut en noodzaak van de bij duidelijk maken.” Het bijencentrum zet cursussen op en wil imkers in de wijde omgeving faciliteren. In januari is de aftrap met een basiscursus bijhouden (aanmelden kan via: www.im-

kersnederland.nl). De verkoop van duurzame producten moet wat geld in het laasje brengen. Meijer: „Denk bijvoorbeeld aan bloemen, vlees, zuivel en brood.”

De Koloniehof, bij de rotonde in Frederiksoord, is nu het bezoekerscentrum van de Maatschappij van Weldadigheid. Op 1 april neemt de Maatschappij haar Experience in gebruik, een moderne opvolger van het museum. De Experience wordt op dit moment gerealiseerd in het Huis van Weldadigheid (voorheen: Inforium). Meijer: „Dan komt De Koloniehof vrij. Zodra we de activiteiten met de bijen daar hebben ondergebracht, ontstaat in Het Kiemhuis nieuwe ruimte. Daarvoor denken we aan een project met ICT-ers. Als het goed is, is de hele gemeente Westerveld tegen die tijd voorzien van glasvezel.”

Jan Meijer, directeur van Buro Ecolan.